ZAKON O TREZORU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. novine FBiH", br. 26/2016, 3/2020 i 60/2023)

ZAKON O TREZORU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. novine FBiH", br. 26/2016, 3/2020 i 60/2023)

I. OPĆE ODREDBE

Član 1

(1) Ovim zakonom uređuje se uspostavljanje, nadležnosti i upravljanje trezorom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

(2) Ovlaštenja trezora uključuju:

a) prikupljanje svih sredstava javnog sektora i finansijske transakcije u budžetu i vanbudžetskim fondovima kao i utroške javnih prihoda po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa, kazni i ostalih javnih prihoda, transfera, donacija, kao i primitaka od nefinansijske i finansijske imovine i zaduživanja;

b) transfere privremenih viškova novčanih sredstava između transakcijskih računa u okviru Jedinstvenog računa trezora (u daljnjem tekstu: JRT) u cilju izmirivanja kratkoročnih dospjelih obaveza planiranih budžetom;

c) održavanje sistema računovodstva i izvještavanja, te računovodstvene evidencije u skladu sa međunarodno priznatim standardima za računovodstvo u javnom sektoru;

d) održavanje kontrole u upravljanju i računovodstvu kojom se uspostavlja odgovornost za transakcije javnih prihoda, primitaka, te rashoda i izdataka, uključujući ugovorene obaveze za buduća plaćanja;

e) otvaranje i vođenje transakcijskih računa koji ulaze u sistem JRT;

f) prijenos javnih prihoda sa depozitnog računa na transakcijske račune;

g) prijenos javnih sredstava na račune sredstava za investiranje u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava ("Službene novine Federacije BiH", br. 77/04 i 48/08).

Član 2

Definicije koje se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **Alokacija budžetskih sredstava** je ovlaštenje ministara finansija, odnosno rukovodilaca službi za finansije da u toku fiskalne godine, prema usvojenom budžetu, odobre budžetskim korisnicima za svaki mjesec ili drugi period raspoloživa budžetska sredstva.

b) **Budžet** je akt kojim se planiraju prihodi i primici, rashodi i izdaci Federacije, kantona, gradova i općina za period od jedne fiskalne godine.

c) **Budžetski korisnici** su ministarstva i ostali organi uprave, te ostali koji su u budžet uvršteni kao budžetski korisnici.

d) **Depozitni račun** je bankovni račun otvoren u poslovnoj banci uime ministarstava finansija, odnosno službi za finansije na koji se uplaćuju svi javni prihodi a koji se na kraju radnog dana raspoređuju na transakcijske račune.

e) **Glavna knjiga trezora** je sistemska evidencija transakcija i poslovnih aktivnosti, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, te stanja imovine, obaveza, potraživanja i izvora sredstava, koje su u skladu sa budžetom nastale tokom fiskalne godine, odnosno do određenog datuma, koja pruža informacije o transakcijama i poslovnim događajima u skladu sa propisanim kontnim planom i na nivou propisanih budžetskih klasifikacija. Glavna knjiga trezora sa JRT predstavlja osnovni sistem upravljanja javnim sredstvima.

f) **Interna kontrola** podrazumijeva različite mehanizme kojima se osigurava ispravno izvršavanje odluka vezanih uz budžetske i ostale politike, posebno u sljedećim oblastima: finansijskog izvještavanja, učinkovitih sistema komunikacije između rukovodilaca i njihovog osoblja, računovodstvenih kontrola, kontrola procesa i kontrole javnih nabavki.

g) **JRT - Jedinstveni račun trezora** je sistem bankovnih računa budžeta putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, isplate rashoda i izdataka i evidentiraju u sistemu Glavne knjige trezora. JRT se sastoji od depozitnog računa otvorenog u poslovnoj banci, računa za investiranje, jednog ili više transakcijskih računa od kojih je jedan glavni račun sa kojeg se izvršavaju nalozi za plaćanje u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/15, 79/15 i 4/21), računa u Centralnoj banci, posebnog računa za upravljanje razvojnim sredstvima kao i posebnih računa za upravljanje dugom i međunarodnim ugovorima i, po potrebi, transakcijskih računa za gotovinu. Svi ovi računi moraju se držati uime ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Sistemom JRT se centralizira kontrola nad svim javnim prihodima u ministarstvima finansija, odnosno u službama za finansije.

h) **Javna novčana sredstva** su novčana sredstva naplaćena po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa, kazni i ostalih javnih prihoda ustanovljenih zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave, transfera, donacija kao i primitaka od nefinansijske i finansijske imovine i zaduživanja. Sva javna novčana sredstva se obavezno uplaćuju na JRT.

i) **Ministarstva finansija** podrazumijevaju Federalno ministarstvo finansija i kantonalna ministarstva finansija.

j) **Modificiran računovodstveni osnov nastanka događaja** je računovodstveni osnov prema kojem se prihodi evidentiraju i priznaju u periodu u kojem su raspoloživi i mjerljivi, a rashodi se priznaju u trenutku nastanka obaveze.

k) **Nadležno ministarstvo** je ministarstvo koje u svom razdjelu sadrži budžetske korisnike označene kao "budžetske glave".

l) **Odbor za likvidnost budžeta** je tijelo koje imenuju ministri finansija, odnosno rukovodioci gradova, općina i vanbudžetskih fondova, a kojeg čine rukovodioci osnovnih organizacionih jedinica ili unutrašnjih organizacionih jedinica.

m) **Račun za investiranje javnih sredstava** je račun koji se može otvoriti u poslovnoj banci za investiranje raspoloživih javnih sredstava u skladu sa odredbama Zakona o investiranju javnih sredstava.

n) **Službe za finansije** podrazumijevaju službe za finansije u općinama, službe za finansije u gradovima i službe za finansije u vanbudžetskim fondovima (u daljnjem tekstu: službe za finansije).

o) **Trezor** je osnovna organizaciona jedinica unutar Federalnog ministarstva finansija, ministarstava finansija kantona, službi za finansije općina, gradova i vanbudžetskih fondova u kojoj se, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, obavljaju poslovi koji se odnose na planiranje izvršenja i izvršenje budžeta Federacije, kao i budžeta kantona, općina, gradova i finansijskih planova vanbudžetskih fondova; vođenje računovodstva i računovodstvenih politika; upravljanje novcem i vođenje JRT; upravljanje neangažiranim sredstvima i imovinom.

p) **Transakcijski računi** su bankovni računi otvoreni u poslovnim bankama uime ministarstava finansija ili službi za finansije putem kojih se vrše svakodnevne transakcije vezane uz izvršenje budžeta i finansijskog plana.

r) **Tansakcijski račun za gotovinu** se, uime ministarstva finansija, odnosno službe za finansije, može otvoriti za blagajničko poslovanje.

s) **Vanbudžetski fondovi** su pravna lica osnovana na osnovu zakona koja se finansiraju iz namjenskih prihoda, odnosno doprinosa. Vanbudžetskim fondovima, u smislu ovog zakona, smatraju se: zdravstveni fond, fond za zapošljavanje kao i drugi fondovi uspostavljeni zakonom.

t) **Zaduživanje** je uzimanje kredita, zajmova ili izdavanje vrijednosnih papira.

II. POSLOVI I NAČIN RADA TREZORA

Član 3

(1) Ministarstva finansija, gradovi, općine i vanbudžetski fondovi uspostavljaju i upravljaju trezorom.

(2) Trezorom kao osnovnom organizacionom jedinicom rukovodi pomoćnik ministra, odnosno rukovodilac službe za finansije.

(3) Trezor je nadležan obavljati sljedeće poslove: upravljanje novčanim sredstvima, upravljanje računima koji su u sistemu JRT, planiranje novčanih tokova, upravljanje plaćanjima, centralizirani obračun plaća, upravljanje računovodstvom u javnom sektoru i finansijsko izvještavanje o izvršenju budžeta.

(4) Trezor može, po potrebi, imati urede trezora i van svog sjedišta.

1. Planiranje izvršenja budžeta

Član 4

Trezor je nadležan za izradu godišnjih i kvartalnih planova novčanih tokova, iskazanih po mjesecima, kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na JRT, a koji predstavlja osnovu za izvršavanje budžeta.

Član 5

(1) Pri izradi planova novčanih tokova iz člana 4. ovog zakona trezor koristi informacije iz različitih izvora:

a) krajnje stanje na JRT za prethodni period;

b) predviđanje svih prihoda i primitaka na JRT;

c) predviđanje svih rashoda i izdataka;

d) predviđanje servisiranja duga;

e) projekcije inozemne pomoći i pozajmljivanja i

f) kretanja ključnih makroekonomskih parametara.

(2) Plan novčanih tokova razmatra i odobrava Odbor za likvidnost budžeta.

Član 6

(1) Odobreni planovi novčanih tokova iz člana 5. stav (2) ovog zakona služe kao osnova za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka budžetskih korisnika.

(2) Ukoliko je planiran deficit, Odbor za likvidnost budžeta uz plan novčanih tokova predlaže mjere koje treba poduzeti u cilju pokrivanja deficita.

2. Izvršenje budžeta

Član 7

(1) Na osnovu odobrenih operativnih planova iz člana 6. stav (1) ovog zakona, u skladu sa procedurama trezora, budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi vrše unos obaveza za plaćanje u trezorsku aplikaciju.

(2) Trezori u cilju izvršenja budžeta, odnosno finansijskog plana vrše sljedeće:

a) u skladu sa raspoloživim novčanim sredstvima i propisanim prioritetima za plaćanje dostavljaju registar dospjelih obaveza ministrima finansija, odnosno rukovodiocima općinskih i gradskih službi za finansije i rukovodiocima vanbudžetskih fondova na odobravanje plaćanja;

b) realizuju odobrena plaćanja.

(3) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi obavještavaju zainteresirane strane o plaćenim obavezama.

3. Centralizirana isplata plaća

Član 8

(1) Trezor vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove na način da:

a) uspostavlja i održava centralizirani sistem obračuna plaća;

b) procjenjuje potrebna sredstva na osnovu utvrđenog nivoa plaća i naknada i ostalih neophodnih informacija koje osiguravaju budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi, kao i iznosima obaveza na osnovu poreza i doprinosa;

c) izvršava isplatu plaća i naknada, kao i obaveza na osnovu poreza i doprinosa.

(2) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi su dužni trezoru, u odgovarajućem platnom ciklusu, podnijeti dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih zaposlenih za koje se plaće osiguravaju u budžetu, odnosno finansijskom planu.

4. Računovodstvena metodologija

Član 9

(1) Federalno ministarstvo finansija je obavezno razvijati i održavati kontni plan i standardnu budžetsku klasifikaciju, koji se koriste za evidentiranje i izvještavanje o finansijskim transakcijama i o stanju finansijske imovine i obaveza na svim nivoima vlasti i za sve vrste javnih sredstava.

(2) Kontni plan za budžet sadrži klasifikaciju aktive i pasive, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

(3) Standardna budžetska klasifikacija sadrži: organizacionu klasifikaciju, klasifikaciju rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama, ekonomsku klasifikaciju, programsku i fondovsku klasifikaciju/izvori sredstava. Svi budžetski korisnici i fondovi koriste kontni plan za budžet.

(4) Federalno ministarstvo finansija može razviti i druge klasifikacije.

(5) Federalno ministarstvo finansija se pri utvrđivanju i uspostavljanju jedinstvenog sistema konta rukovodi međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i odgovarajućim zakonom.

Član 10

(1) Trezori ministarstava finansija, odnosno službi za finansije, po potrebi, predlažu neophodne izmjene računovodstvene metodologije.

(2) Kantonalni, općinski, gradski i vanbudžetski trezori prijedloge iz stava (1) ovog člana dostavljaju federalnom trezoru, a federalni trezor nakon razmatranja tih prijedloga može predložiti federalnom ministru finansija izmjene računovodstvene metodologije.

5. Finansijsko izvještavanje

Član 11

(1) Ministarstva finansija i službe za finansije izrađuju finansijske izvještaje u skladu sa propisom o sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja iz člana 78. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22).

(2) Ministarstva finansija i službe za finansije pri izradi finansijskih izvještaja rukovode se međunarodno priznatim standardima za računovodstvo javnog sektora.

(3) Federalno ministarstvo finansija propisuje pripremu dodatnih finansijskih izvještaja.

6. Računovodstvena i interna kontrola

Član 12

(1) Rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor transakcija u organu kojim rukovode.

(2) Odgovorna lica budžetskih korisnika uspostavljaju i održavaju sistem upravljanja i računovodstvene kontrole nad odobrenim budžetima i odobrenim finansijskim planovima, operativnim budžetima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

(3) Federalni ministar finansija propisuje uvjete i način uspostave i održavanja sistema upravljanja i računovodstvene kontrole.

(4) U skladu sa propisom iz stava (3) ovog člana, budžetski korisnici čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obaveze, narudžbenice, fakture, ovlaštenja za plaćanja i druge evidencije o finansijskim transakcijama i događajima.

(5) Odredbe st. (1), (2) i (4) ovog člana primjenjuju kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi.

III. SISTEM GLAVNE KNJIGE TREZORA

Član 13

(1) Trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima podrazumijeva uspostavljanje jedne Glavne knjige trezora koja se vodi isključivo u trezoru, kao i postojanje i funkcioniranje JRT.

(2) Ministarstva finansija i službe za finansije su nadležni za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige trezora i neophodne sisteme pomoćnih knjiga prema modifikovanom akrualnom principu obračunavanja po kojem se prihodi priznaju kada su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi se knjiže u periodu na koji se odnose.

Član 14

Sistem Glavne knjige trezora osigurava evidenciju svih transakcija i poslovnih aktivnosti u skladu sa propisanim kontnim planom i na nivou propisanih klasifikacija (organizacijska, klasifikacija rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama, ekonomska, programska i fondovska/izvori sredstava).

Član 15

(1) Svim transakcijama federalnog, kantonalnih, općinskih i gradskih budžeta i finansijskih planova vanbudžetskih fondova upravljaju ministarstva finansija, odnosno službe za finansije putem sistema Glavne knjige trezora. Sistem Glavne knjige trezora obuhvata sve prihode i primitke, rashode i izdatke, izvršene nabavke, obaveze i izmjene aktive, pasive i promjene izvora sredstava. Sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet i finansijski plan evidentiraju se posredstvom Glavne knjige trezora, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći.

(2) U Glavnoj knjizi trezora vodi se evidencija vlastitih prihoda i donacija po budžetskim korisnicima.

Član 16

Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi vode pomoćne knjige koje čine sastavni dio sistema Glavne knjige trezora i čuvaju svu originalnu dokumentaciju o transakcijama u skladu sa propisom o knjigovodstvu iz člana 78. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 17

Federalni ministar finansija propisuje procedure informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sistema Glavne knjige trezora i pomoćnih knjiga trezorskog poslovanja - modula.

IV. NAČIN VOĐENJA JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA

1. Uspostava Jedinstvenog računa trezora

Član 18

(1) Svi javni prihodi Federacije, kantona, općina, gradova i vanbudžetskih fondova moraju se uplatiti na JRT. JRT se nalazi pod isključivom nadležnosti ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Nijedna druga osoba ili institucija nema pravo raspolaganja nad ovim računima, ukoliko drugačije nije utvrđeno općim ili pojedinačnim instrukcijama koje daju ministarstva finansija, odnosno službe za finansije. Svi javni prihodi se moraju uplatiti na depozitne račune ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Stanje sredstava na depozitnom računu na kraju dana se prebacuje na transakcijske račune. Sa depozitnog računa mogu se isplatiti samo više ili pogrešno uplaćeni prihodi koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu. Ministri finansija posebnim pravilnikom određuju procedure povrata tih prihoda.

(2) Vlastiti prihodi budžetskih korisnika, odnosno vanbudžetskih fondova moraju se, također, uplatiti na depozitne račune ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Ovi prihodi se troše u skladu sa posebnim uputstvom o načinu uplaćivanja i trošenja, koje propisuje federalni ministar finansija, kantonalni ministar finansija, odnosno gradonačelnik, općinski načelnik.

(3) Odabir banke za otvaranje računa za investiranje, transakcijskih računa i dobivanje ostalih usluga poslovnih banaka potrebnih za poslovanje trezora i JRT vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Član 19

Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije ovlaštene su da otvaraju podračune u okviru JRT za prikupljanje namjenskih prihoda,

primitaka i donacija i njihovo namjensko trošenje.

Član 20

(1) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije otvaraju transakcijske račune u poslovnim bankama. Transakcijski računi se koriste za plaćanje svih rashoda i izdataka. Stanje sredstava na svim transakcijskim računima sastavni je dio JRT.

(2) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije kao učesnici u unutrašnjem platnom prometu dužni su, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu, izabrati jedan od otvorenih transakcijskih računa za glavni račun, sa kojeg će se izvršavati plaćanje propisanih obaveza.

Član 21

(1) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije otvaraju transakcijske račune za gotovinu neophodne za blagajničko poslovanje.

(2) Stanja na transakcijskim računima za gotovinu se smatraju i vode kao sastavni dio JRT.

Član 22

Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije investiraju bilo koji iznos sredstava sa JRT koji trenutno nije potreban za izvršenje budžeta u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava.

2. Naplata i isplata putem JRT

Član 23

(1) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi odgovorni su za potpuno i pravovremeno uplaćivanje svih prihoda i primitaka na JRT.

(2) Sa JRT se ne može isplatiti nijedan izdatak ukoliko nije odobren budžetom, odnosno finansijskim planom.

(3) Federalni ministar finansija propisuje procedure u vezi sa uplatama i isplatama sredstava, odnosno načinom izvršenja budžeta sa JRT.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 24

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u ministarstvima finansija, službama za finansije općina, gradova i vanbudžetskih fondova, ako na način propisan ovim zakonom:

a) ne uspostavi trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima u roku i na način propisan odredbama ovog zakona (član 27.);

b) ne izradi planove novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na JRT i ne dostavi ih na odobravanje Odboru za likvidnost (čl. 4. i 5.);

c) ne vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove (član 8.);

d) ne izrađuje finansijske izvještaje (član 11.);

e) ne uspostavi i ne vodi sistem Glavne knjige trezora i neophodne sisteme pomoćnih knjiga (član 13. stav (2));

f) posredstvom Glavne knjige trezora ne evidentira sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet i finansijski plan, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći (član 15.).

Član 25

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice budžetskog korisnika ako:

a) prijedlog operativnih planova rashoda i izdataka budžetskih korisnika izradi suprotno odobrenim planovima novčanih tokova iz člana 5. stav (2) ovog zakona (član 6.);

b) ne vrši unos obaveza za plaćanje u trezorsku aplikaciju u skladu sa procedurama trezora i odobrenim planovima novčanih tokova iz člana 6. ovog zakona (član 7.);

c) nadležnom trezoru u odgovarajućem platnom ciklusu ne podnesu dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih zaposlenih za koje se plaće osiguravaju u budžetu, odnosno finansijskom planu (član 8.);

d) u skladu sa pravilima ne čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obaveze, narudžbenice,

fakture, ovlaštenja za plaćanja i druge evidencije o finansijskim transakcijama i događajima (član 12. stav (4)).

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26

Kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi su obavezni da u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usklade svoje propise sa ovim zakonom.

Član 27

Kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi su obavezni u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 28

Federalni ministar finansija će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbene propise za primjenu ovog zakona i to:

a) upustvo o procedurama informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sistema Glavne knjige trezora i pomoćnih knjiga trezorskog poslovanja - modula (član 17.);

b) pravilnik o procedurama povrata više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu (član 18. stav (1));

c) uputstvo o načinu uplaćivanja i trošenja vlastitih prihoda budžetskih korisnika i vanbudžetskih fondova (član 18. stav (2));

d) uputstvo o izvršavanju budžeta sa JRT (član 23. stav (3)).

Član 29

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03 i 79/07).

Član 30

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Sl. novine FBiH", br. 3/2020)

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".